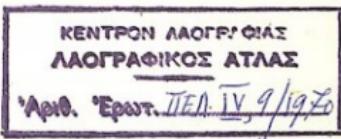


9

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
Α Θ Η Ν Α Ι (136)



A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



*

Α Θ Η Ν Α Ι 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Σεπ. 1969 / Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ΔΡΑΓΩΓΙΟΝ
(παλαιότερον σημα:), 'Επαρχίας Ο.ΛΥΜΠΙΑΣ,
Νομού Η.Π.Η.Π.Σ.
2. 'Όνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος κοπανῆς
Δημήτριος ἐπάγγελμα Δημοδιδικούς
Ταχυδρομική διεύθυνσις Αρχιράρων Ζαχαρίου.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον. - 2 -
3. 'Από ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
α) σημα: καὶ ἐπώνυμον ? Από... γέροντας τὴν Σαρδίαν.
καὶ αὐγομετέρας.
ἡλικία γραμματικὴ γνῶσης
τόπος κατοικογῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Μόνον αἱ διαβώσεις περιοχαὶ πρεσβείων
διὰ βοσκὴν αλεποροβόλων. Αἱ ἄλλαι διὰ σποράν
'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐντὸλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Υ.η.ρ.χ.ν... η.δ.ν.ν.τ.ε.τ.ε. μ.δ.ν.ι.κ.η.τ. ε.κ.μ. κ.α.ρ.ι.σ.α.λ..
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ιδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους") γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ. Ι.Α.Ν.Κ.Σ.
μόνον... ἢ... Σ.Α.Φ.Ρ.Ι.Ε.Π.Σ. Κ.Α.Ι. ε.ι.ς. Φ.Δ.Δ.Η.Υ.Η.Σ. Τ.ε.Ι.Φ.Δ.Ε.Ν.Χ.Ν.Σ.
- 3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διαγεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Μετατ. τὸν γάμον τῶν τέκνων διανέκεται
καὶ ν. πτριωναὶ σχέσ. οριστένων. ητριπλάσιων.

β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... **Οἱ... κατοικοῦσι... οὐκ εὐλαβεῖσιν καὶ μὲ τὴν γεωργίαν καὶ μὲ τὴν κτηνοτροφίαν.**

2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... **Αἱν. ὑπερχρήσις τεχνίτων ή φορέχησις.**

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποιούς ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Οἱ καρχέντιαι οὐδὲ ταπεινοὶ καὶ ηταλίμωνος δέκται μὲ τὴν τεκμηρίωσιν. (Σημερών. οχι.)

2) Πῶς ἔκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) **Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...**

Σέμπροι, κοινωνική μέσαις οὐδὲ καὶ μήτραι.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα). **Καρφοί.**

4) 'Εχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; έποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμὸν τὸ ἀλώνισμα, τῶν τρυγητῶν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; 'Από ποὺ προήρχοντο οὗτοι ἡσαν ἀνθρεψ μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποιάν ἀμοιβήν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Καλέσ. σικογέννημα. εἰστάν. εἰτι. Ιδεῖσις της ζεργής

5) 'Εχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; 'Εὰν ναι,
ἀπὸ ποιούς τόπους προήρχοντο; **Οχι.**

6) α) Οἱ νέοι καὶ σί νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν
ἐργασίας ; ... **Ἐργα... τελ. καρφοί. τελ. γυρεμοί. τελ. γυρεμοί.**

καὶ... ηποχικέταις.

β) 'Επήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... **Ναι.** ~~ἢ~~ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πρα-
μπευτάδες (έμπτοροι) κλπ. ;

- δ'. 1) Πᾶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
 (βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
 μᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἥ μὲν κάλυψιν (παρά-
 χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μύνων μὲν ζωϊκὴν εὐηρέσιν

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας; Τοῦ πεπονιοῦ 1950

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
 καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Σιδηρών. Αλετρών. Σεκ-
τική ηλεκτρικής μηχανής 1954

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, θηλ., μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποῖα κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
 Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐίνετο ἢ προμή-
 θεῖο αὐτοῦ. Τοῦ οινοράν. Αλετρών. Δικτυών. Καρ-
ριλίνων καὶ κυτακιών τοῦ αὐτοῦ οινοράρητος. ☺

τοῦ οινοράρητος -

Παραθέσσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
 σιδηροῦ ἀρότρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
 αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρῳ παρατιθεμένου.

1. Χερούλι 4. Λιβί 7. Διαβήρι 10. Πρόδυκα

2. 5. Φτερά 8. Διεψήλι

3. Αλετρονάρ 6. Ξομήν 9.



- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); Αὺν χρητημοποιεῖται
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Αὺν χρητημοποιεῖται

- 4) Μηχανή δεσμίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Αἰγ. χρηματοποιικότητα*
 5) Μηχανή ὀλωνισμοῦ Διάδ. ηρώεων φύρων τῷ θέρος τοῦ οὐρανοῦ 1969

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον *Κλεόδες Καραϊσθέας* (Ξεν. γράφεται)
κατευτέναστεν μένος τῷ ἀροτρὸν τῷ οὐρανῷ τῷ οχῖμῳ 4

- 2) Ποία ἡτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξύλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *Μήτοι καὶ παρηκένη ως τῷ οκτώ μα 4*



- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμούς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

- | | | | | |
|----------------|-------|-------------|-------|-------------|
| 1. Χερῶλι | | 6. Πρόμητοι | | 11. Σχοινία |
| 2. Αὐλετροπόδι | | 7. Ζωγρός | | 12. Μηνός |
| 3. Σημύνη | | 8. Λωρία | | 13. |
| 4. Φτερού | | 9. Γκρύζης | | 14. |
| 5. Σκεπήρι | | 10. Ζωδιας | | 15. |

(1) Εάν εἶναι δυνάτων ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Έαν ύπάρχουν διαφοράι, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἡχνογραφήσατε ἡ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἑκάστου.

То, към кое кол си ми, че искам това външно е? Опас
тво, че разгледаш кое ли! Оля, този твоя път е
за мене!



- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάσης τοῦ ἀρότρου; *λως εἰς τὸ ωκεῖον*
6) Όποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάσης τοῦ ἀρότρου; *λως εἰς τὸ ωκεῖον*

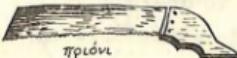
ΑΚΑΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ



- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ἔυλοφαῖς κλπ.).....

• Σκεπαίρει, προσέρχεται, απέρι, μέρυπει και στένει
γκενάρην.



8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. Ἰππος, ἡμίονος, δύος.... *Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι, δύοι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν; *Πλάκωτε δύο*.....

9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
Ο Ζυγός, σῆμα μενογράφων.....



Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύνομάσσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.). *Σημειώσατε τα μέρη του ζυγού*.....

1) Ζυγός 2) Ζεύλα 3) Επωεύ 4) Μηλίδι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

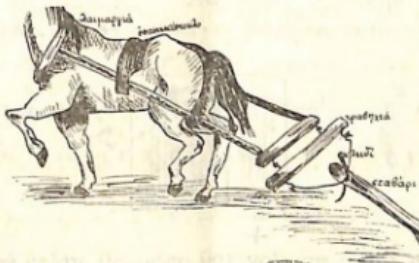
10) Σχεδιάσσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *Ιδε... είτε... οικήματα...* 2.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὅ διποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσσατε
αὐτόν). *Γκοντζι*.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *Ον δέ ποτε...*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....



ζ. Ἀροτρίαστις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὡργωνε παλαιότερον (ἢ σημεροῦ); 1) ἀνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ὄχρου ἢ ἄλλος); 2) γυναικας ἢ μητρότης. Σημειώσαστε ποία ἡ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.
- Οργωνικόν καὶ θρησκευτικόν εἰναι τὸν ἀνδρανικόν.



- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).
- τοποθετεῖσθαι τὸ ξύλον τοῦ βοδιοῦ καὶ τὸν ξύλινον τὸν ἄροτρον.

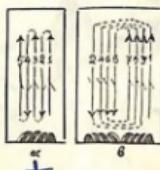
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.
- τοποθετεῖσθαι τὸ ξύλον τοῦ βοδιοῦ καὶ τὸν σιδηροῦν τὸν ἄροτρον.

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργός τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα μὲν σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῴων ἢ ἄλλως; (Περιγραφὴ καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
- Μέσην στραγγισμόν τοῦ ζευγμένου ζῷου καὶ τὸν στραγγισμόν τοῦ ζευγμένου ζῷου.

- 4) Σχεδιάστε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὅργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακίες) κατ' εὐθεῖαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

76. የጥሩ አገልግሎት ተስፋ እና ስራውን የሚያሳይ

ἶ ὄργωνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;



Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποιὸν ἐκ τῶν δρυγωμάτων τούτων (α , β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος δρυγωμάτος σκεδίσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Η σπορά και τό δργμα του στρου έγινετο (η γίνεται άκομπη) είτε λεπτός, οπλ. σπορές ή απορές, ντάμιες, σιαστές, μεσσήρες κλπ): **Η αρχή της σποράς**

Πᾶς ἔνορκός τοῦ λαοῖς (ἢ σπουδαῖς) : μὴ σύλλασκειν :

4. определ. хореографии на сцене

- 6) Ποῦ ύπάρχει ή συνήθεια νὰ γίνεται ή σπόρα του σίτου και ἄλλων δημητριακῶν μόγον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; Δίεις να πάρεις;

7) Ποιοι τρόποι ή είδη δργώματος (άφοτριάσεως) ήσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ θύνι : καθέτως, πλαγίως, θυσιά κλπ.

Εις ποῖα ὄργωματα (σπορᾶς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *εἰδος αὐτούς*

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἔγινοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (δυνομαστολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά: π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

α) *Κατὰ τὸν Αἴγανον ὄργωμα*

β) *Κατὰ τὸν Σεητεύκειον διβόλισμα*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε δύοις, ὡς ἀνωτέρῳ)

μὲν αὖτε πω

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐν ἔτος πέκριτον

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀράβιστίου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; *Ἐν κατεύθυνσιν οὐδὲν πωεῖν*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκιον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

α) *ἄνηκτα τὸν ἀρδαρων* β) *τὸ δισάκιον*

γ) *τὸν αἰτευτὸν (πτερίσκα μεχανήν)* δ) *ταριχές*

β) Μὲ ποῖα γεωργικά ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλει-
ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἔν ακρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον πρόπον;

Mόνων καὶ τὴν Σιδήν

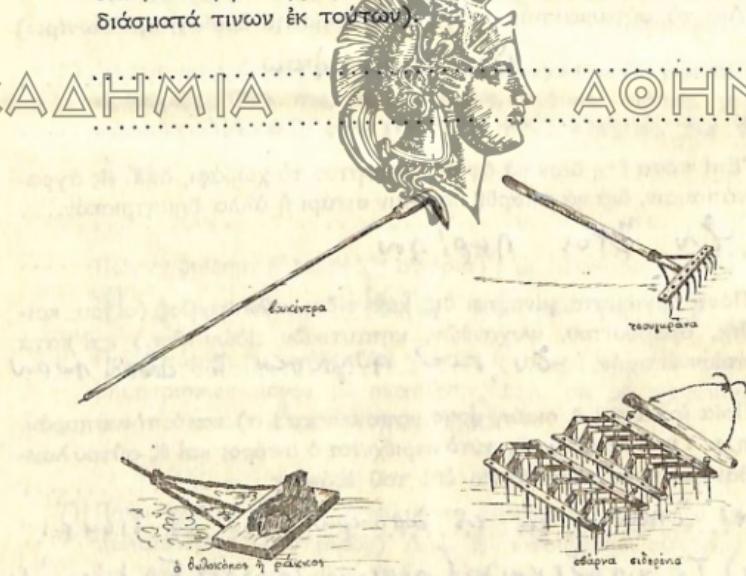
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ισοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα);

Mόνων εἰς τὰ ποσινέκα

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθη (μὲ σκάλιδα,
τσαπὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἀνω (1 - 3) ἑρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἡ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



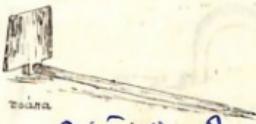
γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

(60) οχήματα 1 καὶ 2



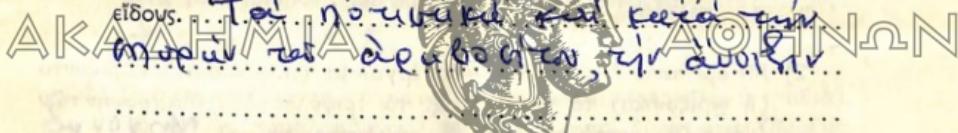
οχήματα 1



οχήματα 2

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ δργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν,
Ἐξ ἣ δύο καὶ τριῶν μεταξύ των ποιητών.

- 7) Ποια χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιέργουνται) διὰ τὴν σποράν δόσπριών. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἔκάστου εῖδους.



- 8) Ποια χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιέργουνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Η καλλιέργεια τῶν
ζώων τελείωται ως καὶ μήνας μένων τοῦτο
ποιητική.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ στήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασίες (βραγγίες)
καὶ σλλως. Ταῦτα λαχεῖν δύκην μένον
καὶ δι? αὐλακών —

B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

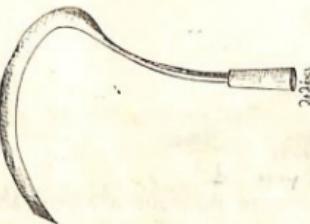
- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ σνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μίνων τὸ δέ αὐτὸν νι.....
καὶ τὸ πόνινον τὸν πονινόν νι.....



δρεπάνι
δόσοντα πόνινον



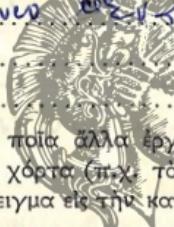
Ἐάν ησαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ μη τὰ φωτογραφήσετε.....

ΧΩΓΙ..... Μίνων εἰδέται.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα τὴν μὲ ποιεῖ ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσος) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ΡΥΘΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑ



- 3) Ἡ λεπτής (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο ὅμαλή ἢ δόσοντωτή; (Σχεδιάσσατε αὐτήν).

ΧΩΔΟΝΙΑΣΤΗΣ οὐδὲ πολλούς (1.)

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσσατε ἡ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;

ΧΩΔΟΝΙΑΣΤΗΣ οὐδὲ πολλούς (1.)
ΧΩΔΟΝΙΑΣΤΗΣ οὐδὲ πολλούς

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) Θεριστικά δρεπάνια

- 6) Τί παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δοσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.)

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνιον ἢ ἄλλο κοπτέρον μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ.

Εἰς ὑψος 0,30 ἀπὸ τῆς γῆς

- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλα πρόσωπα (γυναικες ἢ παιδιά), τὰ δποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμές, πιάσματα, χειρίες, χειρόβιολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ᾗδοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

Οἱ ᾗδοι οἱ θερισταὶ τακτοποιοῦν τὰς χειρίες
καὶ μυνήσαντες ταραχής

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δύο; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταμρώνονται. (Περιγράφατε λεπτομερῶς)

ΓΑΛΛΙΚΕΣ ΧΕΙΡΙΕΣ (5)

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

Χερόβρυτα



γ.' Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; "Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι τῆροντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποιον;

Ἄνδροι καὶ γυναῖκες

Θερισταί οχι.

2) Πῶς ἡμείβοντα σύντοι με ἡμερομίσθιον (μερόκάματο) ἢ κατ'
στοκοπήν (ξεκοπῆς). Ποία πήτο ἡ ἡμοιθή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον πήτο μετά παροχῆς φαγητού ἢ ἀνεύ^τ
φαγητοῦ; (Παραθέσσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀμοιαστολογίαν).

Δεν οληρώνων με μάριαν ιδρυταί
με δε νείκα ειν

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χειρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἵδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των);

η ο η

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

.....
Πρώτην τὴν Ακούτεραν

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

.....
Διαλογού Αγροκαΐ τραγούδη

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμινουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸς σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ γέθη, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι έθιμον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ
Ουδέτερη τελευταίαν μέρη οντωτοῦ

δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἢτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἐπρεπε νά μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

? Αμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν —

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες , ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφῶν.....

Ἐνώνονται μὲ γερἱὲς . μὲ πόλ. τὸν νοικούρη μὲ διακερέντα . καὶ περιστατικα - Ταὶ αεικαὶ ἵκαν ὅτε τὴν πόλην μεταβῶν π.χ.....



- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκντρώνοντο εἰς δώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;.....

Ἐν γραντῷ ἀνωμαλῇ . 10

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τό φύτευμα αύτης.....

Δέν... πολέμη... καλλιέργεια γεωργίαν

- 2) Πῶς έγίνετο (ή γίνεται) η εξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΝΩΝ

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον η διατροφὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν κειμένων μὲ οὐρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐσύ ναί, περιγράψατε πῶς έγίνετο η καλλιέργειά του, ἔπειτα η κοπή, η ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ.

Η ρύθμη τῶν ζώων διὰ φυλαρά
αρτίων η πολύμη τοι 10 τελευταί.
επι

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ πτοῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ta καρέβια τηνε φίρωτα εἰς ταύτην την αλωνιά

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνιοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν: Υπάρχει καθωρισμένος τόπος τοποθετήσεως;

Τοποθετεῖται εἰς θεμωνιές καὶ δημοσιονομικά σχῆμα (συργκράψι).

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλωνι;

Ανήρχεν πάντα τε ἄλωνι (ητεκδων)
εἰς τὸν ἄλωνι καὶ ἔπειτα ταῦτα χωρίον

- 4) Ποῦ κατεσκεύαζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Εἰς τὸν οἰκρωτό καὶ ἔπειτα ταῦτα χωρίον
κατεσκευάζεται

- 5) Τὸ ὀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ὀλώνι ἀνήκει εἰς ὄλεκτρων γενιάν :
καὶ κροκυτροπονίαν ἢ περιφρυτῆς

- 6) Απὸ πότε ἀρχεται τὸ ὀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἐνετὸς καὶ Αθηνῶν ~

- 7) Εἰδη ὀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των). π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος), πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Μίαννα... η ειριλλανα



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΙΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ὀλώνι ἔκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνος : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω ποιχώματος, ὃπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βιῶν καὶ ἀχύρων)

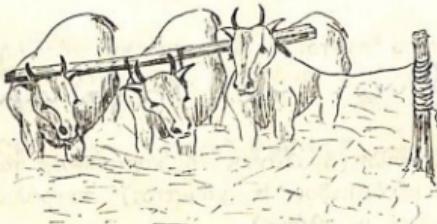
Καθαρίζωνται καὶ κόρτα

- 9) Ἡ ὡς ἀνω προετοιμασία τοῦ ὀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ὀλωνισμοῦ γίνεται δρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... 10.χ1

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ὀλώνι τῶν δεματιῶν, ὃπου ὑπάρχει ὀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἅπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ὀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

An answer to the question of what
is better to do about it,



- 11) Πώς γίνεται τό δάλωνισμα των σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ζώων (Βοῶν, Ἱππῶν κλπ.).

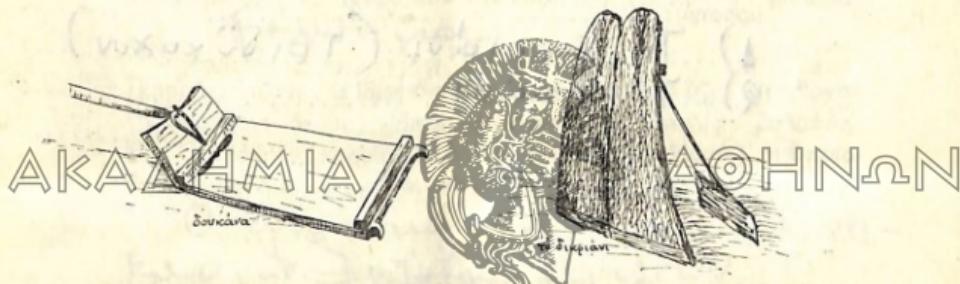
- α) 'Αλωνισμα πρός άχυροποιητού τῶν σταχύων διά τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφέρουμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρός τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὃν οὓς δυο μέτρων (κατορθμένος οττιγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κατ.), ἀπὸ τοῦ ὅποιου ξερτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτερόν σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρων τῶν τὰ ζῷα, ὡστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὗτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

- β) Πώς ζεύονται οι βόες, τὰ ἄλογα ικπ. διά τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδε- μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

ΤΕΣ καὶ σχετικάς φωτογραφίας ἡ Ἰχνογραφήματα).

Μίλαι μηρίς μεσελή τευς καὶ τέ εκονί^τ
αὶ τέν επεγρεύειν

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανις εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντῷτε εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποία δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π. χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

η Αγνωστεν αἴ τι καὶ χωρίν

- δ) Άπο ποίαν ώραν τής ήμέρας άρχιζει ό δάλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην;

?Αρχίζει τὸν ωραῖς τὸν ηρωὶ καὶ τὸν ἐπομένων τελετῶντας καὶ νῦν αγκαλιάντες τὸν οὐρανόν

- 12) Ποια ἄλλα ὀλωνιστικά ἔργα λεία εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφῆν):

- 1) Τὸ δικράνι (Τριδύχιον)
2) Τὸ φυάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ



- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ὀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ὀλωνιστικὸν μηχάνημα τούς ἀκόπους στάχυς;

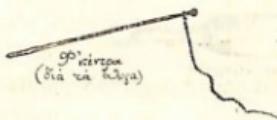
Νοι

- 14) Ἡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ὀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῴων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι: ἄλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτῆν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἐν τὴν ἄκρων ωὐθίδων δέντημι ἔχοντι τὸ δέρμα τοι τοι διδοῦτον ΒΙΤ6 α.

- 15) Πώς λέγεται ή έργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Δὲν θηλέει δυναμικά
Κινδύνει ωντανήσιεν εν ἀλωνισμῷ



- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Γεννηματα

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργός μὲν ίδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσαπάνηδες, ικαλούμενοι ἀλωναράτοι καὶ ἀγωγιάτες), σιν ὅποιοι εἶχον βοδιά τῇ ἀλογα καὶ ἀνέλαμβανον τὸν ἀλωνισμὸν

ΑΚΑΛΕΜΜΑ

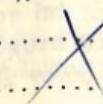
ΑΟΘΗΝΩΝ

Ο αλωνισμὸς γίνεται μὲν διανθη-
κερινὸν ηττανήσιεν εκτώνων

- 18) Πλήν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῶα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἀλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυες· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (Βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ΗΟΥΙ

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο' ἐκ ποίου ξύλου κατεσκεύαζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;



- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακά ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου·
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

.....1.1.Ο.γ.).



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ‘Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

η Αριστερά σ τερησ...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (έξηπλοιντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
‘Εγίνετο τοῦτο ἀπ’ εύθειας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ήμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποια;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας;

71 Ο X I.

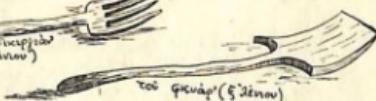
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συμετοιρισμὸς κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΓΡΟΥ ΔΙΛΩΝ ΧΑΜΑΔΑΣ 1969 ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι)
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Γεινηματα ἢ γωρός καὶ αγκενιαλνεῖκ
καὶ σει δικριάνιν καὶ τει ηγαντρια



Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπό τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ οἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

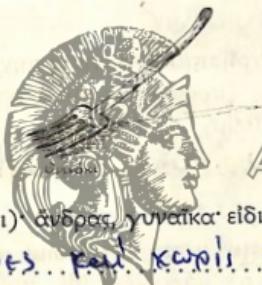
Ἐχει... σχῆμα ἵππους.....

οὐ δέν πάχο γένεται.....

- 2) Μὲ ποῖον ἑργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ ταὶ φτειράνιν ταὶ περὶ ταὶ τέλεα

χεινικοπονενταὶ ταὶ αγαλριαὶ ἐλαῖνα.....



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἀνδρας γυναικας εἰδικός λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

Μόνον ἀνδρες ταὶ καρις σὲ με λέν.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπός ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νά γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ώστε νά ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

κέτουσα ταὶ ἀ ποχωρίζεται κέ τινι τοχαντιν (θύλακος ἀγριεύειν)

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ώς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθιούλισμα καὶ καρπολώνεμα). διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

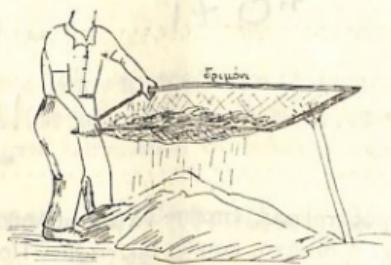
Μὲ τὸν λογαριαῖνον ταῦτα τὸ λιχνίσματον

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ ὅλων μέσων, ώς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



νῶν μὲ ὄπτας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὑλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων, καὶ σκευῶν)

Tό γίγνεται μέντοι μὴ ταῦτα μετανιάσαι. Καὶ
τὸν αὐτούς τούς χρηστούς τούς ταῦτα φυλεῖται ταῦτα
τὸ λογοτελὲ τοῦ χωρίζοντος εἰστηκαί.

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρῳ, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγγύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

ΔΑΚΑΔΗΜΙΑΝΙ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ Ε ΔΑΟΗΝΗΝ
ΧΩΡΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΙΟΥ ΕΚΔΙΔΩΝΔΗ ΛΙΧΝΙΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΤΟΥ
ΤΟΥ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ -

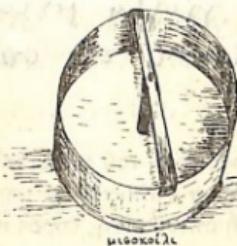
- 8) "Αλλαζει ματαρά ματαρά προτούν νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. . . .

νο + 1

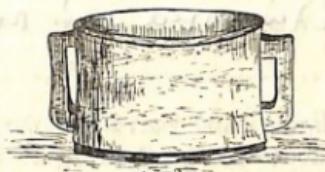
- γ'.1) Ποῖαι δῆθειαί πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς δύκαδας, είς κοιλά κλπ., παραμέσατε δέ καὶ Ιχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).

Η δεκάτη προνήσ των τιμοθετημένων
και εγγυωτών της Καταληγόντων



μεσοκοίλη



કોણારક

- 2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἴδος εἰς τὸ ἄλωνι ;
α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ δύροφυλακιάτικο,
γ) τὸ αυτοπέτικο.

γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραβάσεις) ή φωτογραφίας αὐτῶν)

a) Tömäheskuo - Luvoik

8) To ogyw n kiv s vnfokuleis

«ՀԵ ՅՈՒԴՈՅԻ ԽՇԱՋՈՐ ԽՈՅԻ ԾԱՎԻ-
ՔՈՐ ԱՎ. —

- 3) Ποῦ ἀπεθηκένετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἄγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

“O କରୁ ମନ୍ଦିରରେ ଥାଏ ତାହାର ପାଇଁ

Erstes Erstlern kegeln Kontinuum A.M.D.u plus

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἦ εἰς τὸν ἄγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την ύπαιθρον ; ... Τό... ἀχυρων των αρματων
δι... τε... βεντων γη... την... μητρας ταν... ἀχυρωντι...
Ταν... καλαμπενω... M... n... l... o... F... o... V

- 5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του θερισμού ἀπό τους καλυτέρους στάχυς ή μετά τό αλώνισμα ; ...

..... Η... διαλογη... τω... μη... δε... γινεται... μετα... το...
ἀλωνισμα... και... πεδ... τη... ληφθη... τη... αριθμ.

- 6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ή ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

..... Ιδεα... για...

Πώς λέγεται ή πλεκτή αύτη ; Ποιον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται.
πρός προϊον οικοτὸν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατά ποίας ήμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸν ύπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰουδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

..... "Αγνωστων τελετήν την τελετήν

Εις ποίας ήμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

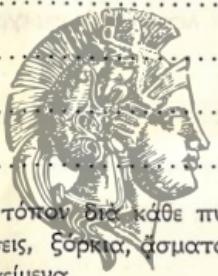
2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.)

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἥλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

2) Ποῖος ἡ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποίον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) δμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα δμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

